

Beskrivelse af pejlemærker fra Rådgivningsgruppen for Fælles Mål

Dette er en kort opsummering af de fem pejlemærker fra Rådgivningsgruppen for Fælles Mål, som blev offentliggjort juni 2018. Pejlemærkerne er et godt udgangspunkt for at udvikle en ny praksis, hvor didaktisk frihed, pædagogisk ekspertise og professionel dømmekraft står centralt, og hvor værdierne i folkeskolens formålsparagraf i højere grad er bærende i arbejdet med tilrettelæggelse, gennemførelse og evalueringen af undervisningen – samtidig med at de høje forventninger til eleverne og til folkeskolen bevares.

Dette kræver dialog på alle niveauer. Løbende drøftelser, sparring og faglig refleksion blandt fagprofessionelle, lederne og forvaltningerne er en forudsætning for, at de nye frihedsgrader bruges kvalificeret og målrettet i forhold til elevernes faglige udvikling. Beskrivelsen kan anvendes som handout i en indledende lokal dialog mellem lærere, pædagogisk personale, skoleledelse og forvaltning om, hvad de ændrede rammer for Fælles Mål skal betyde på de enkelte skoler.

Pejlemærke 1: Færre bindinger skal give øget lokal og didaktisk frihed til skoler

- Detailstyringen af de fagprofessionelles didaktiske valg via færdigheds- og vidensmål er fjernet.
- Der lægges nu vægt på, at god undervisning kan antage forskellige former, og at de fagprofessionelle skal have frihed til at kvalificere og træffe deres didaktiske valg.
- Friheden ændrer ikke på forventningerne til eleverne og til folkeskolen, men forpligter i forhold den fælles samtale om undervisningens tilrettelæggelse.
- Friheden indebærer ikke en begrænsning af skoleledelsers og kommuners ret til at lede, men ledelsesretten bør tage afsæt i

et princip om styrket lokal dialog og mindre central styring.

- Der er ikke en modsætning mellem kvalitet og frihed, men skabelsen af kvalitet forudsætter tydelighed om forholdet mellem forpligtende rammer og de fagprofessionelles råderum.

Pejlemærke 2: Vejledningen skal forankres i folkeskolens formål

- Undervisningsministeriets vejledning skal understøtte undervisernes arbejde med at indfri folkeskolens formål ud fra lovens bestemmelser om undervisningens tilrettelæggelse.
- Formålet indfries ikke via bestemte metoder eller former i afgrænsede sekvenser, men skal udgøre horisonten for tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af undervisningen i folkeskolen.
- Formålet er noget, kommunerne, skolerne og de fagprofessionelle skal arbejde op imod, ikke noget, der nås én gang for alle.

Pejlemærke 3: Undervisningens tilrettelæggelse ud fra folkeskoleloven

- I tilrettelæggelsen af undervisningen skal mål ses i sammenhæng med andre didaktiske kategorier og afsæt. Mål kan i sig selv hverken være styrende for tilrettelæggelsen eller gennemførelsen af undervisningen.
- At lægge god undervisning til rette indbefatter en række væsentlige didaktiske kategorier og over mål. Folkeskoleloven peger på indhold, undervisnings- og arbejdsformer samt metoder, som alle skal ses i lyset af folkeskolens formål.
- Undervisningen skal desuden tilrettelægges ud fra den enkelte elevs behov og forudsætninger og ske i et samarbejde mellem de fagprofessionelle og eleverne.

Pejlemærke 4: Faglige mål som central didaktisk kategori

- Med færre bindende mål bliver det afgørende, at de fagprofessionelle drøfter, hvordan og hvornår mål kan spille en rolle.
- Faglige mål er stadig centrale, men forskellige typer af mål tjener forskellige formål. I en varieret undervisning tjener de ideelt set alle skolens formål.
- Der skal igangsættes en ny og åben drøftelse af den betydning, som mål har i den konkrete tilrettelæggelse af undervisningen, og hvad forholdet er mellem skolens formål, fagformålene og de faglige mål med undervisningen og målene for den enkelte elev (jf. elevplanen).

Pejlemærke 5: Styrkelse af den professionelle dømmekraft

- Der er brug for rum til fornyet respekt om den professionelle dømmekraft. Det kan den øgede lokale frihed bidrage til.
- Øget frihed bør udmøntes i et forpligtende samarbejde mellem skolens parter (politikere, forvaltning, ledelse, lærere og pædagoger) om at udvikle handlerummet, hvori den professionelle dømmekraft udøves.
- Handlerummet fordrer fagprofessionelle, der kan begrunde valg og kvalificere praksis i henhold til professionelle normer, standarder og fælles viden, men også i forhold til politiske mål og rammer.
- De faglige og pædagogiske valg, der træffes i skolen, skal kunne begrundes af de fagprofessionelle over for kollegaer, ledelse, forældre og politikere.